SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1109

av Ida Karkiainen (S)

Fler unga jordbrukare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att underlätta generationsväxling inom jordbrukssektorn och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mer än hälften av Sveriges jordbrukare är över 60 år. Antalet yngre jordbrukare har minskat stadigt. Prognosen framåt pekar dessutom på att det blir färre jordbrukare varje år och det blir färre unga jordbrukare.

Det är allvarligt. Vi har redan en låg självförsörjningsgrad i Sverige, vilket gör oss sårbara i tider av kris. Med jordbrukens nedläggning följer också svårigheten att få tag på lokalproducerade råvaror, arbetstillfällen går förlorade, landskapen växer igen och markerna blir otillgängliga.

De jordbrukare som finns kvar vittnar också om farhågorna för framtiden. Finns det någon som vill ta över gården när de går i pension? Kommer det att finnas unga som intresserar sig för jordbrukssektorn? Generationsväxlingen är svår och förutspås bli svår.

Vi måste bryta utvecklingen av nedlagda jordbruk och färre bönder. Vi som konsumenter måste ställa krav på livsmedelsbutikerna att kunna köpa lokala råvaror och vi politiker måste ge förutsättningar för jordbruken att finnas kvar, utvecklas och bli

fler. Generationsväxlingarna inom jordbruken måste underlättas och vi måste få fler unga att intressera sig för att starta jordbruk.

Unga som vill ta över en gård och bedriva jordbruk vittnar om att det nästan är en omöjlighet att få lån. Bankerna beskriver jordbruksbranschen som ett högriskprojekt. En del unga har till och med blivit direkt avrådda från att starta jordbruk. Kapitalförsörjningen är central om vi ska lyckas vända utvecklingen.

Ett sätt att underlätta för unga jordbrukare att starta eller ta över befintliga jordbruk är att erbjuda statliga kreditgarantier riktade till jordbrukssektorn och se över regelsystemet vid ägarskiften samt att bankerna ökar sin lokala närvaro och därmed får bättre kunskap om de lokala förutsättningarna på Sveriges landsbygder.

Vidare bör regeringen ta ett samlat grepp runt ämnet för att snarast presentera åtgärder och konkreta förslag som underlättar för generationsväxling inom jordbrukssektorn.

Ida Karkiainen (S)